

G A L L I A.

QUICQUID terrarum à Rheno per Oceanum, Pyreneos montes, mare Mediterraneum, & Apenninum montem usque ad Anconam clauditur, communi appellatione Gallia Latinis appellatur. Pyrenæis enim iugis ad Occasum includitur, & ab Hispania secluditur; Ad Septentrionem & Boream, Gallico Britannicoque Oceano; Ad Orientem autem Solem, Rhenus illi paribus panè spatius & Alpibus in Oceanum, quibus Pyrenæum ingum ex interno mari ad exterum procurrat: qua Meridiem spectat, Narbonense illi protenditur pelagus. A candore autem populi nuncupata est Gallia. Nam montes & rigor calis, ab ea parte Solis ardores excludunt, quo fit, ut candida corpora non colorentur. Hinc Græci Gallos, Galatas vocant, propter lacteum gentis colorem: adæ enim eis est, quod nobis lac: à quo nomine Latini Gallos deslexere. Hanc etymologiam omnes fere scriptores probant; sunt tamen qui hanc derident, atque eam potius à pluvia, quæ Hebræis Galab, & antiqua Britannorum lingua Glau dicitur, nomen habere putant, quasi impluviati vel inundati ab ipso diluvio (cùm gens antiquissima sit) vocentur. Huius Regionem olim in Cisalpinam, & Transalpinam diuisere. Cisalpinam dixerunt, quam hodie fere communi vocabulo Lombardiam vocamus, quæ Italia pars est; Transalpinam, quæ his quinque metis, Rheno nempe, Oceano, Pyrenæis montibus, Mediterraneo mari, & Alpibus finitur. Hanc Transalpinam, Cæsare in suis Commentariis teste, triplicem fecere, Belgicam, Celticam, & Aquitanicam. Belgicam, quæ Oceano, Rheno, Matrona, & Sequana fluminibus includitur, hodieque maiori ex parte lingua Teutonica vititur, & Germania inferior vocatur. Celticam, siue Lugdunensem, quæ Garumna, Matrona, Sequana, & Rhodano fluminibus continetur. Hæc nunc Francia dicitur. Celte enim à Francis Germanie subacti, Franci Occidentales capere dici, à quibus ipsa provincia denominatur. Aquitanicam, Aremoricam antè appellatam, quæ à Garumna ad Oceanum, & Pyrenæos montes extenditur. A Circio verò Septentrionali vento Occidentem versus Oceanum habet, qui Aquitanicus sinus dicitur, ab Occasu Hispaniam, à Septentrione Lugdunensem provinciam, à Meridie Narbonensem, Corporibus hominum, & lingua à ceteris differt, hodieque Gasconia dicitur.

Hic Gallorum antiquus terminus. Sed Gallorum regio, quæ hodie regni nomine gaudet, atque vernaculo vocabulo Francie regnum vocant, non tam latè patet, sed tantum versus Septentrionem angustior est, quantum illi linea ab Argentorato ad Rhenum sito, Iccium portum (hodie Cales) usque ducta adimit, Comprehenditque omnem eum terrarum tractum, qui hac linea, Oceano, Pyrenæis, mari Mediterraneo, Alpibusque montibus continetur.

Peculiares huius regni Provincias enumerat Postellus in libello suo Vniuersitatis, hoc modo; Ab ortu habet provinciam, Sauoiam, Suiciam, Bressiam, Borgoniam, Lorraniam, Campaniam, Haynauum, Cluiam, Flandriam; ab Aquilone Picardiam, Normaniam, Britanniam; ab Occasu rursus Britanniam, Angiersam, Poictauam, Sanctongiam, Vasconiam; à Meridie rursus Vasconiam, Bierniam, Rusilonem, Delfinatum, Velaorum, Forestanorum, Aluernorum, Lemouicorū, Perigordorum, & Angolesmensium ditionem. Post Poictauos rursus sunt Bourgesij, Bourbonenses, Beauuolij, Lugdunenses, & rursus sub Borgondis Francomitatus, Auxerrii, Niuernenses, Berryi, Tursij, & super Angiersos Vendosmij, Beausij, Gastinenses, & post Senonas Valoisij, & iuxta illos Perchij, Driusij, & ad Britannos Mansij. Atque his nominibus hodie hæ provincie nominantur. Sed, etsi hic Postellus Sauoiam, Suiciam, Lorraniam, Haynauum, Cluiam & Flandriam inter huius provincias censet, non sunt tamen hodie sub huius regni imperio, quæque enim suum habet principem peculiarem huic regno minime obedientem.

De rege Gallie duo memoranda tradit Villanouanus: Primum, quòd sit in Remensi Ecclesia vas chrismate perenni redundans; ad regis vnctionem in coronatione celitus demissum. Alterum, quòd rex ipse solo contactu strumas siue scrofulas curet.

Gallias omnes descripsit integro volumine Robertus Cænalis, Deq. iis vide etiam Gilbertum Cognatum Nozorenium, Ioannem Marium, Postellum in libello Vniuersitatis, Aimonium in fronte Historie Francorum; Sebastianum Munsterum; Et ceteros Orbis descriptores. Ex veteribus ante omnes Cæsarem. Amm. Marcellinus lib. 15. multa de hac Gallorum regione non contemnenda habet. Scripsit & Claudius Champierius Lugdunensis vernacula lingua, opusculum de præcipuorum totius Gallie oppidorum originibus, Symphorianus huius pater eius flumina, aquarumque & fontium miracula. Lutetiam Parisiorum descripsit carmine Eustatius à Knobelsdorf; Champierius verò Lugdunum.

GALLIAE REGNI POTENTISS: NOVA DESCRIPTIO IOANNE IOLIVETO AVCTORE

